

4 — MEMORIJAL KRALJA PETRA POBEDNIKA

„Miladine, zatvori ta prokleta vrata.“

Nikola Rakitić je četkom za timarenje snažno prelazio preko sapi konja, koji je stajao u boksu, povremeno samo refleksno podižući zadnju nogu u borbi protiv nevidljivih ali upornih neprijatelja. Štalski momak ga je poslušao, ali blaga promaja je i dalje nastavila da vuče kroz zidove sklepane od hrastovih dasaka, oblepljenih blatom sa obližnjeg majdana. Pričalo se da će prelaskom sa Banjice svi problemi sa smeštajem konja i ljudi biti rešeni . I bili su, ali za bogate štale Vladislava Ribinikara, Vlade Ilića, doktora Leona Kojena ili onog seljaka Badžaka, za koga se pričalo da može da kupi pola Beograda. Štala sa šest boksova i sobičak u kome su on i Miladin spavali posle celodnevnog bavljenja konjima bili su na granici podnošljivosti. Na kraju Paštrovićeve, pored šume, bez vode, struje, sa čučavcem u uglu iza šetnog kruga.

Vidno iscrpljen, bičem isteran do krajnjih granica izdržljivosti poslednjih trista metrara od distanc stuba do cilja, Ždralin je

dostojanstveno trpeo proceduru koju je prolazio svakog jutra posle treninga. Nikola je bio zadovoljan tim poslednjim jutarnjim radom pred prvo trčanje Memorijala kralja Petra Pobednika. Ždralin je imao brzinu, imao srce da pod korbačem doda. Da li će to biti dovoljno da u nedelju tuče engleske punokrvne konje mađarskog porekla i zvučnih imena: „Zona Zamfirova“, „Bela Ruža“, moćnog ždrepcu „Vuka Mandušića“, ili kobile iz državne ergele poreklom od austrijskih punokrvnih pastuva, nije bio siguran. Kako je i mogao da bude, kada je njegov Ždralin bio potomak polukrvnog staničnog pastuva i majke kupljene na vašaru u Valjevu.

Nikola je verovao u to da konja tri dana pre trku treba dovesti do krajnjih granica izdržljivosti, a onda ga pustiti da se odmori, da prikupi snagu. Naučio je to od oca, čiji se otac takođe bavio konjima i bio konjušar kod turskog age, spremao mu konje za košije. Bila je to filozofija potpuno različita od taktike trenera Rouza, kojeg je Ribnikar doveo iz Engleske pokušavajući da povрати slavu koju su mu pomutila dva seljačka grla u vlasništvu Milutina Stefanovića iz Šuševca u treningu kod Nikole. Oni su prošle godine pobedili u čak dva

Derbija na novom hipodromu: Moravac u onom starom, „srpskom“, koji se trčao za četvorogoda grla i Ždralin u prvom Derbiju koji se trčao po novim pravilima – trci za trogoda grla. Prošle godine Ribnikareva i Ilićeva rasna grla nisu mogla da im se suprotstave, ali tada nisu bila dovoljno spremna. Novi trener je sada je imao čitavu zimu da pripremi grla, da prenese dvestagodišnju tradiciju na Balkan.

Prošlogodišnju Rakitićevu pobjedu nisu lako podneli u Dunavskom kolu jahača „Knez Mihailo“ – ej, bre, gde seljački polukrvni konj da tuče „gradske“ – pa su ga kaznili zbog navodnog sečenja grla u zavšnici drugog Derbija i, navodno, pogibelnog jahanja. Bilo je tuša, priznao je, ali su me zatvarali... morao sam. Nije vredelo. Kaznili su ga kao da je kriminalac – doživotnom zabranom jahanja. Ždralina ipak nisu distancirali.

Međutim, kada se letos vratio sa fronta, gde je sa drugovima iz Trećeg konjičkog puka prve Armije izjurio neprijatelja preko Drine, morali su da mu oprostite kaznu, da mu dozvole da jaše i trenira. Ali gorak ukus u ustima je ostao.

*

„Imate li i vi grla u trci, gospodine Ribnikar?“ upita gospodin Seton Votson čoveka u odelu i polucindru, koji je stajao pored njega na Kraljevoj tribini.

„Ona dva u belom dresu“, reče Ribnikar i pokaza prstom ka tačkama koje su se u probnom galopu udaljavale ka Topčiderskoj reci.

Robert Seton Votson podiže dvogled. „Vidim ih. Onaj drugi mi se svideo.“

„To je Zona Zamfirova. Engleska punokrvna kobila uvezena iz Mađarske. Bila je dugo povređena, pa nije ni trčala prošle godine. Ali sada mislim da je u redu. Slavko Todorović, moj prvi džokej je na njoj“, ponosno reče Vladislav.

„Dosta konja je u lošem stanju“, reče engleski izaslanik. „Teško galopiraju.“

„Gospodine, mi smo siromašna zemlja. Nema tu mnogo punokrvnih konja. Ovaj novi hipodrom je tek prošle godine pušten. Pre dve godine trka nije ni bilo zbog Balkanskih ratova, a prošle je samo

par trkačkih dana održano pre austrijskog napada. Nadam se da će Engleska nesebična pomoć i sadašnji stacionarni boravak njenih trupa na našoj teritoriji doprineti poboljšanju krvnosti naših grla.“

„I ja se nadam, gospodine Ribnikar“, reče Englez. „Posle obilaska vaše državne ergele, juče sam poslao depešu da bi bilo dobro da Vlada pošalje pet solidnih pastuva i tridesetak punokrvnih kobila u Ljubičevo da se pobošlja osnovni zapat. Vojska danas u mnogome zavisi od konjice.“

„Naravno. Svesni smo mi toga. I imamo tradiciju, ali ne i dovoljno novca. Ali i grešilo se pri izboru pastuva u Ljubičevu. Neukost osoblja, znate...”

*

Kružili su na konjima ispred startne linije u udolini kod Topčiderske reke. Iz daljine se čuo huk naroda sa tribina i poljane preko puta. Nikola je pokušavao da smiri Ždralina koga je ponela nervoza ostalih grla. Bacaо je glavu unazad, povlačio se... Ni ostali se nisu bolje ponašali. Ulog je bio veliki.

Prvi start nije uspeo. Starter, major Živan Mitrović, nevozno je izvikivao imena džokeja, pokušavajući da ih navede da se svi okrenu u istom trenutku i poravnati krenu.

I start je najzad uspeo. Taktika nikada nije bila jača strana domaćih jahača i većina je želela da uzme čelo. Nikola je znao odakle preti najveća opasnost i budno je pratio gde se nalazio iskusni Slavko Todorović sa Zonom, trudeći se da bude odmah iza njega i da ga drži na oku.

Znao je i da engleski trener Rouz voli da žrtvuje jednog konja i pošalje ga napred da povuče ostale džokeje da ga prate, a da zatim sa boljim konjem finišira. Zato se pritajio iza Zone Zamfirove, uz barijeru, i pratio ostale konje nekih desetak dužina od čela. U tom poretku su protutnjali u prvom krugu ispred tribine, praćeni uzvicima navijača.

U kontra pravcu, kod Šelovog skladišta, brz tempo se polako počeo osećati na slabijim konjima, koji su, jedan po jedan, popuštali i polako zaostajali. Drugi konj Vladislava Ribnikara je i dalje dikтираo tempo, ali kod poslednje krivine, pre distanc stuba, i njegov galop je polako postajao sve teži.

Nikola je osetio da je vreme za napad, da je vreme da se izvuče i napadne. Međutim, prostora nije bilo. Konj na čelu se samo malo pomerio u stranu i Zona Zamfirova je poletela uz barijeru. Nikola je povukao dizgine i pokušao da prođe, ali zid od konja se isprečio. Pokušaj zatvaranja je ovoga puta uspeo. Ne samo njen štalski kolega, već se i Ticko Vlade Ilića našao ispred njega. Dok se progurao, prednost Zone je već bila prevelika. Jak finiš doneo mu je samo drugo mesto. Dok je prolazio ciljem, mahinalno je krenuo da podigne bič ne bi li uložio protest, ali je zaustavio pokret i spustio ruku.

*

„Čestitam gospodine Ribnikar“ , reče gospodin Seton Votson. „Lepa pobeda. Mada je onaj drugoplasirani konj dobro dodavao.“

„Ma, znate, krv je krv. Kvalitet je kvalitet. Engleska je ipak kolevka ovog sporta“, reče Ribnikar, smešeći se. Gospoda koja su ih okruživala na tribini, prilazila su mu i stiskala ruku, tapšala ga po ramenu.

„Da“, klimnu glavom izaslanik i spusti dvogled. „U to nema sumnje. Možete li mi pokazati gde je predviđeno da predam pehar u ime vašeg Kralja.“